

тебе, но сега измѣнямъ мнението си. Не предполагамъ, че ще бждешъ толкова нередовенъ човѣкъ.

Като се намѣрятъ въ затруднения, хората казватъ, че трѣбва да бждатъ умни като свѣта. Наистина, единъ отъ двамата трѣбва да бжде по-уменъ: или човѣкъ, или свѣтътъ. Вие сами трѣбва да си отговорите, кой отъ двамата трѣбва да бжде по-уменъ. Свинята ли трѣбва да бжде по-умна, или господарьтъ ѝ? И двамата. Господарьтъ ѝ е билъ уменъ, затова е турилъ свинята въ кочината. Сега е редъ на свинята, тя да бжде умна, да напусне кочината и да отиде въ гората на свобода. Остане ли въ кочината, тя е глупава свиня. — Ама условията на живота били такива, че трѣбвало да се живѣе въ кочина. Ако условията на живота въвеждатъ човѣка въ кочина, въ яхъръ, въ затворъ, трѣбва ли той да бжде толкова неразуменъ, до края на живота си да остане при тия условия? Какви ще бждатъ последствията на този животъ? Ти ще седишъ затворенъ и ще се оставишъ въ ржцетѣ на господаря си. Два дни преди Коледа господарьтъ ти ще застане предъ тебе съ дигната пржчка въ въздуха и, като капелмайсторъ, ще почне да те управлява. Ти ще запѣешъ нова, миньорна пѣсенъ — пѣсенъ на прощаване съ живота. Влѣзе ли тази пржчка въ сърдцето ти, и пѣсенъта престава. Не е лесенъ животътъ въ кочината, не е лесенъ животътъ въ затвора.

Следователно, за да се освободятъ отъ миньорнитѣ пѣсни на живота, хората трѣбва да го разбиратъ, да иматъ ясна представа за него. Тѣ трѣбва да освободятъ живота отъ примѣситѣ въ него, да разплетатъ заплетенитѣ конци. Не направятъ ли това, тѣ ще се движатъ между две области — между областъта на лъжата и областъта на истината, между вѣроятнитѣ и невѣроятни нѣща. Вѣроятни и невѣроятни нѣща има и въ религията, и въ науката, и въ изкуството, а всичко това трѣбва да се отдѣли: вѣроятното да се тури на една страна, невѣроятното — на друга. И тогава, попадне ли човѣкъ на едното, или на другото, да знае точно, кое отъ тѣхъ, какво представя. Това не значи, че ония, които сж работили въ областъта на науката, на религията и на изкуството сж имали лоши намѣрения къмъ хората и живота и съзнателно сж внесли примѣси. Безъ да искатъ, тѣ сами сж се натъкнали на примѣситѣ въ